

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60603
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXII

Price 15c

Chicago, Ill. — Trečiadienis. — Wednesday, August 17, 1977

Nr. 193

IZRAELIS NESISAVINS UŽIMTU ARABŲ ŽEMIU

KINIEČIAI NAUDOJA SENUS GINKLUS SIENOMS GINTI, — SAKO TURNER

Žemės drebėjimai ir politiniai sukrėtimai gerokai paveikė Kinijos ekonomiką

WASHINGTON, D. C. — Komunistinė Kinija naudoja senus rusų ginklus sienoms ginti, — tvirtina adm. Turner, CIA direktorius. Jo surinkti duomenys buvo išteikti JAV saugumo tarybai, o šiomis dienomis paskelbti Amerikos spaudoje.

Pranešimas sako, kad Sovietų Sąjunga yra gerokai atsilikusi nuo modernių Amerikos lėktuvų, raketų kompiuterių ir įvairių elektronikos prietaisų, tuo tarpu kiniečiai yra bent 20 metų atsilikę nuo Sovietų Sąjungos apsiginklavimo.

Kinija jau pramoko pasigaminti atomo bombą, o dabar gamina tarpkontinentines raketas, bet viskas eina labai lėtai.

Kinijos ūkis gerokai atsilikęs

Direktorius Turner pranešimas sako, kad paskutinis dviem metais Kinijos ūkis nepadarė jokio augimo. Kiniečiams gerokai pakenkė dideli žemės drebėjimai, nušėdusieji visa praeitų metų ūkio prieangį.

Iki šio meto niekur oficialiai nepaskelbti žemės drebėjimo padaryti nuostoliai Pekino, Tiesino, Tangšano srityse.

Galimas daiktas, kad patys kiniečiai neapskaiciavo žemės drebėjimų padarytų nuostolių. Praeitais metais Kinijos ūkis visai nepasistūmėjo pirmyn.

Pakenkė politinės komunistų grumtynės

Adm. Turner pripažįsta, kad krašto ūkiui gerokai pakenkė Mao Cetungo mirtis ir vėliau sekusios grumtynės pačioje komunistų partijoje.

Mao Cetungo našlė jau eliminuota, josios šalininkai suimti arba išskirti, o jeigu kurie dar bando kelti galvą, tai karo teismai jais lengvai apramina.

Pavojus jau pašalintas, bet krašto ūkis dar neatsigavo. Kiniečiai dabar kreipia daugiau dėmesio į žemės ūkį ir pramonę. Visi džiaugiasi, kad politinės imtynės jau aprimo ir visų dėmesys nukreiptas į krašto ūkį.

Sekr. Vance rengiasi kelionėn

Sekretorius Cyrus R. Vance, informavęs prezidentą apie pasitarimus Artimuosiuose Rytuose, pradėjo rengtis kelionėn į

Pekina, kur jis planuoja praleisti bent penkias dienas.

Sekretorius nori turėti pačią tiksliausią informaciją apie dabartinę padėtį Kinijoje.

Jam atrodo, kad pavyks išaiškinti visą eilę abi valstybes liečiančių dalykų. Nestrodo, kad Formozos klausimas būtų didelė kliūtis.

Leis tikrinti

žmogaus teises

BRIDGETOWN, Barbados. — Haiti diktatorius Jean Claude Duvalier, buvusio diktatoriaus sūnus, pareiškė, kad jis leis Jungtinių Tautų atstovams tikrinti žmogaus teisių taikymą Haiti gyventojams.

Diktatorius gana ilgai kalbėjosi su JAV ambasadorium Andrew Young, kuris buvo nepatenkintas dideliu suimtų politinių kalinių skaičiumi Haiti valstybėje.

Diktatorius Duvalier pareiškė, kad jis pirma pasitars su Haiti ambasadorium Washington, o vėliau leis patikrinti pagrindinių žmogaus teisių įstatymų taikymą Haiti gyventojams.

Pakistane neramumai kartoja

LAHORE, Pakistanas. — Diktatorius Zia Alhuq išleido Liaudies partijos vadą Zulfikar Akk Bhutto, bet dabar jam nori priimti didelę atsakomybę. Gen. Alhuq paskelbė rinkimus ir nori, kad jie praeitų ramiai visame krašte, tuo tarpu laudies partijos šalininkai dviejose vietose jau susikirto su policija.

Diktatorius Alhuq paskelbė, kad už neramumus atsakomybė krūva buvusiam premjerui Bhutto. Jis privalo suvaldyti savo partijos neramius narius. Liaudies partijos vadų tarpe vyrauja įsitikinimas, kad vargu ar vertės dalyvauti karių vedamuose rinkimuose.

SEOUL. — Minėdama 32 metų sukaktį nuo išvadavimo iš japonų okupacijos II Pasaulinio karo pasibaigus, Pietinė Korėja paleido iš kalėjimų daugiau kaip 2,000 politinių kalinių, oficialiai pranešant, kad tie kaliniai, kurie prezidento 1975 m. dekretu buvo suimti, "savo kaltes išpirkę", bet keliolikos asmenų, kurie reikalavo prezidento Park Chunghee atsistatydinimo, paleistųjų sąrašas nėra.

Siltas, drėgnas, debesuotas Saulė teka 5:59, leidžiasi 7:56

Hongkongas išstis dešimtmečius buvo ir šiandien tebėra tirščiausias apgyventas miestas. Vietos gyventojai naudoja dviračius, bet ir tie, kaip matote iš paveiklų, yra perkrauti. Hongkongo gyventojai dviračiais važiuoja ne po vieną, bet po du ir net tris. Jeigu padangos atlaikytų, tai ir ketvirtą bandytų pasodinti, bet plovyčiai dviračiais vargu toki svorį pajėgtų atlaikyti.

CIGARETĖS PAVOJINGOS PLAUCIAMS, KRAUJO APYTAKAI, VISAI SISTEMAI

Teisininkas Leon Jaworski jau tvarko visus kongreso komitetų Korėjos kvičių aiškinimus

WASHINGTON, D. C. — Federalinės Prekybos Komisija paskelbė nesenai padarytus įvairiausių rūšių Amerikos cigarečių tyrimus.

Oficialus pranešimas pripažįsta, kad šiandien Amerikos cigarečių yra truputį mažiau deros ir nikotino, negu prieš penkeris metus. Šiandien rinkoje esančių cigarečių daugiausia nikotino turi vadinamos "Carlton" cigaretės. Šios cigaretės stovi ilgiausio sąrašo pirmoje eilėje. Paskutinėje eilėje stovi cigaretės "Players".

Geriausią visiems atprasti rūkyti

Oficialus pranešimas sako, kad geriausia visai nerūkyti, nes derva ir nikotinas kenkia plaučiams ir visai kraujo apytakai. Rūkantieji greičiau gauna širdies priepuolį, nes derva ir nikotinas veikia visą kraujo sistemą.

Širdies priepuolį gavusiems širdininkai gydytojai įsako tuojau mesti rūkyti. Jeigu rūkantieji vis dėlto nepajėgia atsakyti cigarečių, tai tada patariama jiems rūkyti mažiau deros turinčius gaminius. Rūkantieji taip pat turėtų žinoti, kad jie užnuodija orą ir nerūkantiems.

Jaworskis vadovaus kvičių aiškinimui

Teisininkas Leon Jaworskis jau atvyko į Washingtoną, išsikabėjęs su etikos klausimus tyrinėjantį komiteto vadovybę, susipažinę su komitete šiandien dirbančiais žmonėmis ir nuo pirmadienio perėmė visą tyrinėjamo komiteto vadovybę.

Brežnevas skris į Vokietiją

BONA, Vokietija. — Sovietų Sąjungos prezidentas Brežnevas spalio mėnesį rengiasi atskristi į Vakarų Vokietiją ir aptarti visą eilę abi valstybes liečiančių reikalų. Tvirtinama, kad sovietų valdžia jau yra aptarusi laiką ir kelionės tikslus.

Sovietų prezidentas pasimačius ir su kitais pareigūnais, bet svarbiausi pasitarimai teks vesti kancleriui Helmut Schmidtui. Brežnevas nori, kad vokiečių pramonė išpareigotų didesniems darbams Sovietų Sąjungoje. Jis jaučia, kad Vakarų Vokietija galėtų būti labai naudinga Sovietų Sąjungai, jeigu ji imtųsi naudoti Sibire esančius didelius turtus.

Dabartiniu metu jau pradeda naudoti įvairius Sibiro turtus, bet patys rusai nepajėgia jų tinkamai išnaudoti. Jie neturi reikalingų mašinų ir neturi tokiame darbu paruoštų žmonių. Brežnevas yra įsitikinęs, kad Vakarų Vokietija galėtų tai padaryti. Bet Brežnevas iki šio meto dar neišleido visų vokiečių iš Sovietų Sąjungos, nors jis tai buvo pažadėjęs buvusiam kancleriui Brandt.

tinės, 738 W. Madison, savininkas Robert Fields, 47, ir jo pusininkas Allen Ziperstein, 61 metų amžiaus.

Jury bausmės reikalą svarstė 5¼ valandos. Turėjo tik vieną iš dviejų pasirinkimą — mirtis arba kalėjimas. Galutinai nusprendė pagal kontraktą, tai yra žmogžudystę pasirinko amatu, jury jam parinko elektros kėdę. Nusikaltėlis teismo sprendimą išklaušė be mažiausio susijaudinimo.

Pirmasis žmogžudystės gavo elektros kėdę

CHICAGO. — Pirmasis pagal naująjį Illinois įstatymą mirties bausmės elektros kėdėje sprendimas Chicago's Kriminal teismo, jury pirmadienio vakare buvo paskelbtas žmogžudžiui William Hill, kurs nužudė du Chicago's farmaceutus. Haymarket vais-

ŽYDAI NESIRENGIA ATIDUOTI ARABAMS JERUZALĖS

Begin nemano, kad dėl platesnių teisių kolonistams protestuotų Amerika

JERUZALĖ, Izraelis. — Izraelio premjeras Menahem Begin labai nepatenkintas darbių padarytais pareiškimais dėl platesnių teisių arabams, gyvenantiems Gazos srityje ir kairiajame Jordano upės krante. Rinkimus pralaimėjusi darbo partija yra įsitikinusi, kad suteikimas arabams platesnių kasdieninio gyvenimo teisių yra pirmas žingsnis minėtų sričių prijungimui prie Izraelio. Darbiečiai yra įsitikinę, kad toks elgesys gali sukelti naują karą ir pakenkti Izraeliui. Darbiečiai bijo, kad Izraelis ir vėl nebūtų nušluotas, izraelitų valstybė panaikinta.

Aiškina teises Haiti prezidentui

PORT-AU-PRINCE, Haiti. — Ambasadorius Andrew Young vakar aiškino dabartiniam prezidentui Jeane-Claude Duvalier, kaip amerikiečiai supranta pagrindines žmogaus teises. Prieš penkeris metus dabartinis Haiti prezidentas pagrobė valdžią policijos pagalba ir joje laikosi iki šios dienos.

Haiti valstybės kalėjimuose laikomi šimtai politinių dabartinio prezidento priešių, kurie neturi teisės savo nuomonės pareikšti. Šiandien Haiti darbininkas uždirba \$170 į metus. Jo pragyvenimo šaltiniai labai maži. Haiti diktatorius informuoja apie pagrindines teises, bet jis taip pat pranešė, kad JAV nesirengia sumažinti Haiti neturtingiesiems teikiamų pašalpų.

Keleivinių lėktuvų kelionė atpigs

ZENEVA, Šveicarija. — Susirinkę aviacijos transporto atstovai nutarė gerokai sumažinti bilietų kainas tarp Londono ir New Yorko. Didžiojoje Britanijoje susiorganizavo Laker Airway bendrovė, kuri ims žymiai mažiau už žmonių nuvežimą iš Londono į New Yorką.

Nuo šių metų rugsėjo 15 dienos didžiųjų bendrovių lėktuvai keleivį nuvežs iš Londono į New Yorką už \$146. Kelionė ten ir atgal tekainuos tik \$256. Dabartiniu metu kelionės buvo dvigubai ir trigubai brangesnės. Amerikos bendrovės nuveža į Havajus už 89 dol.

Karas Etiopijoje

NAIROBI, Kenija. — Somalijos ir Etiopijos karas, nuo 1964 metų pasiekęs rimčiausią laipsnį ir pirmadienį abi šalys pradėjo viena antrą kaltinti dėl karo išplėtimo.

Etiopijos radijas kaltina, kad Irako ir Sirijos karo aviacija ir kareiviai padeda Somalijai Ogadeno dykumoje, kuria Somalija siekia iš Etiopijos atplėsti. Mogašiu, Somalijos oficialus radijas kaltina, kad JAV-bėse statyti Etiopijos aviacijos spausminiai kautynių lėktuvai atakavo tris Somalijos apgyventas vie-

Laikraštinkai premjerui Beginui priminė, kad JAV labai nepatenkintos praeito sekmadienio kabineto nutarimu. Izraelio vadai buvo pasižadėję nerobti svetimų žemių, o teisių davimas arabams gali būti skaitomas pirmuoju žingsniu į arabų žemių kolonizavimą. Beginas nustebo tokiu klausimu. Jis negali suprasti, kaip JAV galėtų būti nepatenkintos Izraelio nutarimu padaryti arabams daug lengvata, duoti jiems tokias pačias teises, kokias žydai turi. Tai proga Izraelio premjeras patvirtino, kad Izraelis nesirengia aneksuoti arabų žemių.

Tuo tarpu Izraelio užsienio ministeris, gen. Moise Dajan, visai kitokius pareiškimus padarė. Jis yra įsitikinęs, kad Gazos ir Jordano arabams reikia duoti tokias pačias teises, kokias turi izraelitai. Gen. Dajanas žino, kad nuo dabar valdomų arabų priklausys tolimesnis šių sričių likimas. Valstybės gali daryti įvairius nutarimus, bet jos vis dėlto turės atsižvelgti vietos gyventojų: ko jie nori? Jordano karalius Huseinas sutiko perleisti kairiojo Jordano kranto žemes palestiniečiams, jeigu tos žemės dabartiniai gyventojai to norės. Jeigu Izraelis elgsis draugiškai su arabais, tai jie patys gali panorėti pasilikti su Izraeliu, o nesijungti su kažkokiais nepažįstamais karo vadais ar šeichais. Atrodo, kad jie nenorėtų būti valdomi Jasi-ro Arafato.

Paskutinis Izraelio kabineto nutarimas yra geras, jeigu jis turi grynai humanišką gerbūvį, — pareiškė Hebrono išrinktas meras Fahed Quawasmeh. — Jeigu izraelitai šita nutarimą padarė visai kitų tikslų vedini, tai arabai jį atmets.

Tuo tarpu arabų išrinktas Gazos meras Rašid Ašava pareiškė, kad Izraelio kabineto nutarimas atmetė pagrindinius palestiniečių pageidavimus. Jam atrodo, kad izraelitai jau turėjo padaryti palestiniečiams naudingus nutarimus. Izraelio vadovybė turi visai kitų tikslų.

Iš viso, sekmadienį paskelbtas nutarimas duoti arabams tokias pačias teises, kokias turi izraelitai, dviejų Izraelio valdžios pareigūnų dvejopai interpretuojamas. Atrodo, kad pavergti arabai rengiasi pasinaudoti jiems pasiūlytomis teisėmis.

toves, užmušdami dar nenustatytą skaičių policijos ir civilių.

STANSFIELD TURNER
CIA Director

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVICIUS

Pirmasis darbas (Feljetonas)

Juozas Pupelė iš prigimties mėgo spaudą. Zioplinėjo spausdintuvų palangėse, norėdamas žinoti, kaip ir iš kur spauda atsiranda. Susipažinęs kiek su spauda, nusipirko ir savo kuklų spausdintuvą, įsigijo būtiniausių įrengimų ir pradėjo dirbti. Atidžiam ir kruopščiam žmogui paprastai gerai sekasi. Tris dienas rinko raides, taikė šriftą, stengdamasis padaryti gražų plakatėlį Doleraitienės bufeto atidarymo ir jos pacios pagerbimo proga. Jis intuityviai stengėsi atspausdinti gražiai, gerame popierėje su mėlynais apybraižais. "Pini-gais nesirūpink, tiksliai gražiai padaryk" — jam kalbėjo Doleraitienė.

Kaip vėtra įlėkė spausdintuvą Doleraitienė, uždušus, nešina Pupelė alaus bonką.

— Kaip atrodo? — ji tuoj paklausė.

— Jau turu prabą, ponute, žiūrėk. Gal kai ką reikės pataisyti? Aš su mielu noru...

Doleraitienė, žiūredama į plakatą prabą, raukėsi.

— Man taip nepatinka. Prašiau ant gero popieriaus, o tu ant kažkokio skuduro išdrūkavojai. Kodėl mano vardo nepadarei didelėm raidėm? Kas čia dabar, nei nesimato.

— Gerbiamoji ponute, čia dar negatavas, tiksliai praba. Atsiprašau, kad neturiu didesnių raidžių tamtos vardu. Teks pirkti...

Doleraitienė skaito visą plakatą: "Didelis bufeto atidarymas — Daratos Doleraitienės pagerbimas — Dukros Elytės gimtadienio paminėjimas. Bus linksma muzika, keptos žuvies užkandžiai ir skanūs gėrimai. Užkviečia visus draugus, pažįstamus ir nepažįstamus — Darata Doleraitienė".

nenoromis pritarė Pupelė. — Bet brangiai kainuos su paveikslu, — dar pastebėjo.

— Čia, broliuk, Amerika. Pini-gu kaip šieno. Aš remiu spaudą ir noriu, kad svietas apie mane žinotų, supranti?...

— Tai jau kaip tamsta norėsi. Gal turite savo fotografiją? Reikės ją duoti kitur padaryti, aš nemoku.

— Nesirūpink! Stukelė man padarys. Jis labai geras patrafas. Pamatyti, nutrauks mane su bijūnu prie kasos, su buteliu vienoj rankoj, su taurele vyškės — kitoj. Vyrai net seilę varvins. Tai bus bent pagerbimas! Ot gera mintis stuktelėj į galvą!... Rytoj aš tau jį ir pristatysiu. — Doleraitienė dainuodama išdūmė iš Pupelės spausdintuvės.

Pupelė žiūrėjo į surinktą plakatą tekstą gailėdamasis, kad tris dienas dirbo ir darbas nuėjo niekais... Bet apsigalvojo, kad čia jo pirmas užsakymas, reikia klientui įtikti.

Kitą dieną Juozas Pupelė taisė savo spausdintuvą mašinėlės timpa, kilijavo po kilse plonus popieriukus, lygino raides ir spausdino. Atbėgo Doleraitienė.

— Susimildamas, greičiau, greičiau, man tuij reikia. Rytoj mano pagerbimas prasidės, svečiai ateis, o tu vis krapštai...

— Skubinu, skubinu, ponute, labai skubinu. Štai, imk keletą lapų, o vėliau bus daugiau.

Doleraitienė, pastvėrusi plakatą, suriko:

— Sustok, sustok, dėl Dievo! Mano nosis žiba, o panosė suodžias, išteptai!...

Pupelė išsižiojęs žiūrėjo į Doleraitienės nosį.

— Ne čia, ten žiūrėk! — rėkė Doleraitienė.

Pupelė nusisypsojo ir tarė:

— Ponute, čia ne nosis žiba. Čia šlifluotas popierius nuo lempos padaro žibėjimą...

— Tu man nepasakok! Parodyk kitą. — Žiūri į plakatą. — Rodos, ir pudros dėjų, bet nosis vis kaip taukuota...

Pupelė stovi ir laukia.

— Ką tu dabar sakai? Aš klia, negerai? — rėkė Doleraitienė iš savo kojos žiūredama. — Žiūrėk, ar mano kojos kreivos, a? — parodė kojas suknį pasikėlusi.

Pupelė nusijuokė tarė:

— Ponute, tamsta nekliša ir kojos nekreivos, bet tamtos klia, tai tas paveikslas, kurį išbrokijai...

— Tu norėjai pasakyti, kad kotas negeras?

— Taip, "kotas", bet mes sakome "klisė".

— Durniau. Kodėl nekaltai lie-tuviskai? — Doleraitienė tvorė savo dideliu rankiniu Pupelę per galvą ir garsiai suriko: "Nereikia man nei tavo kotų, nei plakatų!"

Kai Doleraitienė išdūmė pro-duris, Pupelė lengviau atsikvė-pė. Negaila buvo veltui praleis-to laiko, nes patyrė, su kokiais žmonėmis jam teks susitikti, jei norės turėti savo spausdintuvę.

Don Pilotas

Kudirkos neatiduosim

Drągo skirsnelyje "Iš arti ir toli" buvo tokia žinutė:

— Mykolas J. Drūga, Boston, Mass., parašė laišką "National Review". Jis buvo išspausdintas liepos 8 d. Laišką M. Drūga siūlo visus tuos kriminalistus, kurie jaučiasi ar laikomi sistemos aukomis, taigi lyg ir "politiniams kaliniams" iškeisti ir komunistų laikomus tikrus politinius kalinius, kurie nepatenkinti komunistine santvarka. Laišką baigia siūlydamas tokius, kaip Hurricane Carter ar Richard Speck, iškeisti tokius, kaip Vladimir Bukovsky ar Simas Kudirką.

Vladimiras Bukovskis jau yra iškeistas, o Simo Kudirko mes nenorėtume atiduoti rusams.

Modernus dialogas

— Dede, kur eini?

— Į jaunimo kavinę.

— Neik, ten tau negalima.

— Kodėl?

— Nes tu be barzdos.

Seniau ir dabar

Seniau žmonės Lietuvoje, ko nors netekę, sakydavo:

— Dievas davė, Dievas atėmė. Dabar gi kolchoze šitaip sakoma:

— Dievas davė, Leninas atėmė...

Moderni duktė

Motina ir paaugusi duktė pa-baigė televizijoje žiūrėti filmą iš 1930 metų, kuris, pagal to me-to tradiciją, užsibaigė romantišku herojų pasibūvimu.

— Žiūrėk, mamytė, jūsų fil-mai pasibaigdavo ten, kur mūsų tikslai prasideda.

Moderni galvosena

Sakoma, kad dabartiniai ab-turiniai nesugeba užpildyti darbui gauti pareiškimo.

Tvarkingos šeimos mergaitė, baigusi aukštesniąją mokyklą su pastiprintu seksualiniu lavi-nimu, norėjo gauti sekretorės darbą ir pildė pareiškimą. Į klausimą "Sex", vietoj nurodžiu-si vyriškąją ar moteriškąją gi-minę, ji atsakė:

— Taip, tik prašau nepasa-kyti mano tėvams...

IS CIKLO: VASARA

Gyvenimo džiaugsmas

Apie laimę aš svajoju, kur tiek saulės pajūry, kur prie mano byra kojų bangos šokio sukury!...

Aš ant smėlio, kaip ant aukso, vėją sveiką ten geriu, — skaidrią ateitį sulaukiu, viltis — kaip žaislė — žeriu!

Koks aš šiandien čia turtingas! Niekis bankai čia visi! Rokefelleri galingas, lygintis čia negali!

Nėra nei vienos monetos man kišeniuje senai, bet — ant skrendančios planetos toki džiaugsmą ar matai?!

Pažinėk, koks nors marsietis: štai, prie jūros stoviu aš... Turtingesni dar pilieti žemėje vargiai kas ras!

Palanga, 1931.VIII.30.

Po šakomis

Kai darbas nuėmė krūtine, Kai nori ramybės, tylos, Vėl lygsvarą dvasiai auksinę Tau miškas tikrai subylės!

Ošimas slaptinas, lyg tylia, Tau lūpmis kalba gamtos, Jėgų daug naujų vėl sukyla, Akiračiai skleidžia šviesos.

Nuvargusi, kenčianti žmogų Misko platybė paguos: Jis ras po šakomis patogų Sau poilsį, laimės-jis duos!

Arėjas Vitkauskas

Žemčiugas ant mėšlyno

Gaidukas kasinėdamas ant mėšlyno išsuko grūdą ir ra-dė žemčiugą: su šnapeliu pa-ėmė, mėgino jį lėsti, o kad jam išrodė niekų niekais, už tai jį numetė ir koja paspyrė. Neuzil-go sūtai ateina žmogus, tas pa-matęs žemčiugą labai greitai pagriebė ir nesždamsi džiaugė-si iš žaimio, o visi negeri žmo-nės matydami jam to pavydėjo.

Gaidukas dyvyjosi iš žmonių, kad jie žemės smulkelį taip la-bai mylėjo ir už brangų daiktą laikė. Aha, pasakė pradžius: žmonės pažįsta, kas yra bran-giu, o kas pigiu. Tu esi kval-szas, kad tu nepažįsti. Žmogus už tą žemčiugą gaus pilnus di-džiausius aruodus grūdų.

Balys Pupalaigis

PLĖSIKAVIMAI

(Tęsinys)

Iš papasakotų įvykių seka išvada, kad ir Lietuvoje pasitaikydavo amerikoniško tipo žiaurių nusikaltimų.

Be žiaurių, pasitaikydavo ir kitokio pobūdžio įvykių, kurių priežastys ir policijai nepavykdavo išaiškinti.

CUKRAUS FABRIKO GAISRAS

Vieną ankstų žiemos rytą buvo pestebeta, kad dega Marijampolės cukraus fabriko cukraus sandėlis. Atvyku si kriminalinė policija įvykiui aiškinti, jau rado miesto ir 9 pėst. DLK Vytenio pulko ugniagesius gaisrą gesi-nant. Netrukus atvyko iš Kauno mjr. Ružancovas, keli inžinieriai ir Lietuvos Cukraus b-vės direktorius Nor-kaitis.

Iš karto galvota, jog fabriko sargas turėtų žinoti kas apie sandėlį vaikščiojo ir kurioje vietoje pradėjo deg-ti. Tačiau sargas tvirtino, kad sandėlis buvo užrakintas, prieš gaisrą nieko prie sandėlio nepastebėjo, o kai paste-bėjo sandėlio viduje ugnį, išsigando ir sukėlė alarimą. Kas toliau dėjosi, tai jis neatsimena.

Buvo atkreiptas dėmesys į sandėlio langus. Dviejų langų metaliniai rėmai buvo išlinke į vidų, o visi kiti — į lauką. Aiškinančiam gaisrą priežastį krim.-polic. valdininkui rūpėjo išaiškinti gaisro židinį, todėl apžiūrėjimo metu iškilusiems neaiškumams pateikė atitinkamus kiau-simus ekspertams: ugniagesių viršininkams ir inžinie-riams, bet jie neatsakė net kodėl nevienodai išlinke sa-dėlio langų metaliniai rėmai. Prokuratūroje kilo itari-mas, jog čia gali būti fabriko administracijos samonin-gas padėgimas.

Apžiūrėjimo ir kvotos metu nustatyta, kad greitai degančių daiktų sandėlyje nebūta, tik cukrus maišose: piramidė sukrutas. Toje vietoje, kur langų rėmai įmke į vidų, buvo sandėlio rąstinė. Turint galvoje žiemos me-tą ir lauke šaltą orą, kiti mintis, jog gaisro židinys ture-jo būti rąstinėje. Kilus rąstinėje gaisrui, ugnis pasiekusi lango rėmus iš vidaus juos šildė, rėmai pasidarė ankstes-ni, o iš lauko šaltas oras juos stūmė, todėl rėmai turejo linkti į vidų. Kai langų stiklai susprogo, lauko oras ver-dzdamasis į sandėlį, kitų langų rėmus stūmė į lauką, taip samprotaujant, reikėjo išaiškinti, kas galėjo įsikišusi sukelti gaisrą.

Kvociant tarnautojus buvo išaiškinta, kad sandėlyje buvo popierių, tarnautojai turėjo elektrinį įtaisą, kai vai arba arbatai išsivirti ir jį laikė ant stalo, prie kurio nors išsivirdavo ir prieš baigiamą darbu. Todėl galima prielaida, jog tarnautojai, įsėdami iš sandėlio, galėjo už-miršti arba sąmaningai palikti neįjungtą virtuvą, kuris ir sukėlė gaisrą.

Pagal įstatymus, kvotą daras valdininkas tiesiogiai priklauso prokuroro priežiūrai. Prokuroras kvotą davan-tį valdininką išpejo, kad jis privalas laikytis įstatymų, būti griežtas, jokių nuodaidų nedaryti, klausimams, ar jie kam patinka ar ne, reikalauti atsakymų, dabotis, kad neapgautų ar nepapirktų. (Menasi, jog fabriko adminis-tracija buvo pasiskundusi, kad valdininkas jiems "statė nemalonius klausimus, nes ir jam buvo pareiškę kaip ir protestą, kodėl užduodas jiems tokius juos kaltinančius klausimus). Tokiu prokuroro įsėjimu, kad neapgautų ar nepapirktų, valdininkas įsiseidė — suprato, jog juo nepa-sitikima.

Be to, kiekvieno kvotoje surašyto dokumento tuo-jau buvo daromi dviejose egzemplioruose nuotrašai ir siunčiami vienas prokurorui, o kitas krim. polic. virši-ninkui. Valdininkas paprasė prokurorą pavesti kam ki-tam kvotą testį, bet jis nesutiko pareiškdamas, jog išpeji-mą padaręs ne nepasitikėdamas, bet dėl visa ko.

Galvojant, kad fabrike gali būti ir išekvojimų, buvo iškviesti Valstybės kontrolės ir Kooperatyvų s-gos revi-zoriai fabriko atskaitomybę patikrinti. Revizuojant trū-kumų nerasta, bet rasta apsilenkimų su geležinkelio ta-rifais. Už melasos pervežimą tarifus buvo daro branges-nis negu už runkelių išspaudų pervežimą. Revizoriai ra-do, kad siunčiant vagonais runkelių išspaudas: dr. Kar-veliui, inž. Stanačiui, Šodei ir dar keliems asmenims, po išspaudomis buvo pakraunamos statinės su melasa. Taip pat revizoriai atkreipė dėmesį, kad Liet. Cukraus b-vės direktorius Norkaitis, atvykdamas į Marijampolės cu-kraus fabriką, paėmė 50 Lt. keliopinių ir 50 Lt. dienpi-nigų, tai per daug. Bet tuoj paaiškėjo, jog ši klausimą gali kelti bendrovė.

Dėl nusižengimo geležinkelio tarifams, kvota buvo Es kirta ir daroma atskirai.

(Bus daugiau)

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITES NAUJIENOSE

Pastabos iš tolo

(Tęsinys)

Neseniai, po š. m. gegužės mėn. Philadelphiaje įvykusio Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos seimo, tos s-gos centras perkeltas Kalifornijon, į Los Angeles, mūsų gera tautietį ir neblogesnį tautininką inž. Antaną Mažeiką išrinkus Tautinės S-gos pirmininku. Tokios organizacijos centro perkėlimas bet kurion mūsų išėjusių kolonijon yra sveikintinas reiškinys, nors ir tik laikinam periodui.

Dabar, atrodo, kad Los Angeles lietuviškoji kolonija pasižymi ir kitos, plačios apimties organizacijos (tarp bent manoma) centru, jei čia bus perkelta (iš Chicago) Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdya. Pagaĩ gaudus — ta kryptimi jau senai veikiama ir spėjama, kad tos s-gos centras tikrai būsias neužilgo čia perkeltas — pasiūlius kandidatų (visus iš Los Angeles skyrus) bendruose rinkimuose.

Vietiniam skyriui pirmininkauja J. Kupronis, kuris, rodos, deda daugiausia pastangų žurnalistų S-gos centrą čia perkelti. Nežiūrint, kad aš asmeniškai nepripažįstu jokios lietuvių žurnalistų (?) S-gos (vardo atžvilgiu), tai vis tiek jos centro perkėlimas vietinei kolonijai pridurti tam tikro „garso“. Bus įdomu, šiuo reikalu, daugiau pasisakyti, kai „centras“ bus čia perkeltas, o iki tol toms pastangoms reikia palinkėti sėkmės.

Stebiuos pastaruoju laiku mūsų spaudoje labai intensyviai propaganda apie įsikūrimo galimybes Floridoje. Žinoma, tai jokia labdara — tai biznis. Kiekvienas gali akelbti ką nori, kaip kiekvienas gali tokias viliones priimti ar atmesti.

Kai dabar suvedžiau daugiau ar mažiau „vieną tašką“ tu šiai vėl grįžti gyventi į Kaliforniją.

vilionių Floridon argumentus, tai man, atrodo, kad pirmiausia ten lietuvių (iš Chicago, New Yorko ir kt.) dėmesys lenkiamas dėlto, kad ten pigu (esą už 26,000 dolerių galima įsigyti „puikų“ ir „labai“ gražiai įrengtą namą), nesą asmeninių pajamų mokesčių ir t. t. Gana geros, seno amžiaus sulaukusiems ir naujai įsikurti vietos ieškantiems, sąlygos. Betgi kaip su klimatu? Visai neseniai viename laikraštyje (lietuviškame) buvo pastebėta, kad net 4 mėnesius ten yra labai karšta ir drėgna. Čia pat Kalifornijoje yra ne vienas, buvusių Floridoje įsikūrimo sąlygas tirti („ant savo kailio“), kurie iš ten grįžę „nenori ton pusėn net žiūrėti...“.

Kita vertus — žinau pora čikagiečių, pagyvenusių metus kitus Kalifornijoje, grįžusių Čikagon ir... nenorinčių daugiau žiūrėti į Kalifornijos pusę. Žinoma — toks reikalas yra griežtai individualus ir dėlto kiekvienas pats, neklausydamas jokių „patarėjų“, turi apsispręsti (geriausia-kelis mėnesius, numatomoje vietoje naujai įsikurti, pagyventi nuomotame bute), ar jam ta vieta priimtina jo asmeniniams poreikiams.

Klasišką beatodairinio — iš anksto neišrasto — kilnojimosi pavyzdį šiomis dienomis patiekė Los Angeles šv. Kazimiero parapijos laikraštėlis „Lietuvių žinios“ (1977 m. rugpjūčio mėn.), apie kelimąsi į Arkansas valstiją. Teatleis man to laikraštėlio redakcija, kad tas pastabas perimu nieko juse nekeisdamas, nes tai geras įspėjimas ne tik galvojančioms keltis į Arkansas, bet iš viso bet kur ir iš bet kur. Tik paskaitykite:

„V. Tamošaitis prieš metus iš Long Beach, Cal., išsikėlęs gyventi Hot Springs, Ark., yra atvykęs į Los Angeles ir ruošiasi vėl grįžti gyventi į Kaliforniją.“

KAUNO PRISKELIMO BAŽNYČIA

Marquette Parkas ir lietuviai

Nežiūrint kartotinių nepasiekimų ir miesto valdžios, draudimo, juodosios rasės piliečiai nenustygsta brautis į Marquette Parką, net esą dabar numatę, kaip spaudoje rašoma, neva rugpjūčio 22 d. ar

forniją. Mat, Hot Springs jam visai nepatinka, pragyvenimas žymiai brangesnis negu Los Angeles, vasaros labai karštos ir drėgnos. Labai brangus šaldymas, be kurio negalima apsieiti vasaros metu. Žodžiu, jis labai galisi šį žygį darys...“

Čia pat, po žinutės apie V. Tamošaitį, dedama kita — apie A. Kalvaitį: „A. Kalvaitis, iki šiol gyvenęs Santa Ana, Calif., ir čia turėdamas nuosavybę parduotuvę, išvyksta su savo šeima gyventi į Hot Springs, Ark. Visai Kalvaitių šeimai linkime laimės naujoje vietoje ir kartu galėsime netekę puikių ir dosnių parapijiečių.“

Prie tų dviejų žinučių pridėta dar tokia laikraštėlio redakcijos pastaba: „Mūsų pagrįsta nuomone keltis iš Los Angeles į Hot Springs, Ark., prilygtų bėgimui iš „dangaus į skaitystyklą“. Niekur pasaulyje nerastis geresnio ir įvairaus klimato kaip nuo Santa Barbaros iki San Diego“. Tiek — parapijos laikraštėlis „Lietuvių žinios“.

Jei dėlto kas būtų klausęs mano komentaro, jis būtų, nekeičiant nei žodžio toje „L. Z.“ pastaboje, toks: „Amen. VI. B.“

(Pabaiga)

vėliau. Pajūrusiusi žygiuoti, toji Dr. Martin Luther King Jr. draugovė, visada paskelbdavo, dieną ir valandą, todėl nenustabu, kad tuo laiku parke visuomet susirinkdavo daug baltųjų, pasirodusių atremti nepageidaujamų eventualių išdaigų, nes maršuoju tikslas buvo ir tebėra nežinomas ir siekiai neaiškūs.

Tik gaila, kad pačių lietuvių tarpe atsiranda žmonių, net ir veikėjų, pasisakančių, jog lietuvių veikimas čia be reikšmės, nes jų tik mažuma. Jeigu yra mažuma, tai turi būti ir dauguma, o kas jie?.. Visi žinome, jog ne kiekviena nulemia, bet kokybė.

Pagaliam, negi tie maršuojujai su savo vadu rev. A. I. Dunlap tebera tiek necivilizuoti, kad nežino, jog žygiuoją į lietuvių koloniją — vienos iš daugelio etninių grupių Čikagoje. Ir be jokio respekto šito pripažinimo užsitarnavusiai.

Kai praeitame dešimtmetyje viešai parke, arti Lietuvos didvyrių Dariaus ir Girėno paminklo, buvo deklaruotas Marquette Parko pavadinimas Lithuanian Plaza, daugybė baltosios rasės piliečių (juodųjų nesimantė) nepo aukštųjų miesto pareigūnų tribuną ir, po kiekvienos lietuviams palankios prakalbos visi entuziastingai plojo. Šitos iškilmės vyko miesto mero Daley laikais, kuris buvo gimęs, augęs ir vi-

nių, — ką jie sakytų ir kaip jautųsi, jei būriai geltonosios rasės piliečių, kurių Čikagoje yra nemažai — kinų, japonų ir kitų, imtų skrosti apylinkę kartotinis žygiavimais? Bet geltonieji to nedarys, nes jie yra kilę iš civilizuočių kraštų, nesiekia nei integracijos, nei kitų tautų gražiai sutvarkytų kolonijų. Jie mieliai gyvena tautinėje bendruomenėje, žinoma, nebe to, kad pavieniai negyventų bet kurioje miesto dalyje, ypač profesionalai. Jie sugeba palaikyti švarą ir tvarką ir puošia savo gyvenvietes tautinio meno architektūra (Chicanawon).

Linkėtina ir juodosios rasės piliečiams vietoj demonstracijų ir įžulio maršavimų apsišviesti, įsisavinus kultūrinės vertybes; produktyvų darbštumą, padorų ir humanišką elgesį ir tvarką visose gyvenimo kryptyse. Vietoje siekus priverstinės integracijos naudingiau būtų ieškoti savo miestą, teikdamas šitai būdų panaikinti mokyklinio ampylinki Lithuanian Plaza vardą. Kaip gi galėtų lietuvių būdų panaikinti mokyklinio ampylinki Lithuanian Plaza vardą. Kaip gi galėtų lietuvių būdų panaikinti mokyklinio ampylinki Lithuanian Plaza vardą. Kaip gi galėtų lietuvių būdų panaikinti mokyklinio ampylinki Lithuanian Plaza vardą.

Kai dabar tas pats negrų būrys sugalvoja siekti Lake Shore Drive apylinki jų prosenelio Jeane Baptiste Point du, Sable vardu pavadinimą, kuris, reikiama manyti, buvo pasižymėjęs gerais darbais, ir gavę tokį pavadinimą pasidarytų savo kolo-

ST. PETERSBURG, FLA.

Amerikos Lietuvių Tarybos St. Peterburgo skyriaus valdyba: Antanas Rūkštelė — pirm., Ida Valuškevičė — vicepirminė, Ona Galvydienė — sek., Kazys

Kleiva — ypatingos reikšmės, Alfonsas Plepys — išd., rugpjūčio 10 d. Centinole Parke surengė pilietinį susirinkimą daug svetų. Visi pabendraavo, pasikalbėjo, šoko sporto mėgėjai šoko ir visi džiaugėsi malonių sušavimu, reikšdami rengėjams padėką. Stasys Fatlaba

OGADEN DYKUMOJE TIK DU NEUŽIMTI MIESTELIAI

MOGADIŠU, Somalija. Somalijos sukilėliai pasiskelbė kontroliuoją beveik visą pietinę Etiopiją sunkiose kautynėse aplinkui senoviską, mūro sienomis apsupą Harar miestuką, užmusę 1,200 Etiopijos valdžios kariuomenės.

Etiopijos užs. reik. ministris Feleke Gedle Georgis, atvykęs į Nairobį, Kenijoje, pasakė reporteriams, kad ginčijamoje Ogaden srityje mūšiai vyksta, bet jo valdžios kariuomenė darbar „persitvarkanti“.

Harar yra kultūros centras, vienas iš tų dviejų Ogadeno provincijoje dar nepaimtų miestukų.

O. Alginienė

NAUJIESE GALIMA GAUTI ŠIAS NAUJAS KNYGAS:

1. Jurgio Jašinsko, JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, poeto ir šeimos paveikslai, 266 psl., minkšti viršeliai \$3.00
2. Jurgio Jašinsko, MELAGINGAS MIKASAS LAISKAS, 72 psl., minkšti viršeliai \$1.50
3. A. Pakalniškio, METAI PRAEITYJE, PRISIMINIMAI, 296 psl., minkšti viršeliai \$5.00
4. A. Pakalniškio, ZEMAIČIAI, ETNOGRAFIJA, 168 psl., minkšti viršeliai \$4.00

Persiuntimui paštu reikia pridėti 50 c. egzempliorų.

Knygas galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį arba Money orderį tokiu antrašu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENŲ RUDENS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo 11 d.
POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į „N.“ pikniką
Pradžia 12 val.

SODYBŲ PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai kaliojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Tiekia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šeštoko knygelė, kuri vadina:

SODYBŲ PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele parduos. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, o mes knygelę jam pasiųsime. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ŪKIO SVIETIMAS. Studija. Išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dviejų dalių: žemės ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: žemės ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: „Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, žemdirbių, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir didžiuoti savo žemės ūkio kultūros vaise ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautoms“.

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88,12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išlaikę lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikšia, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: „Dėkingas esu — mylimai Tėvynei Lietuvai“.

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kainu tik \$3.00. Gaunama Naujienose.

Čekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, toliau knyga pasiųsime.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santautos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$8.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$26.00	
pusei metų \$14.00	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Maskvinės siulės pradeda irti

Geriausieji Europos komunistus mokėjo valdyti Leninas. Jis priimdavo iš užsienių atvykusias delegacijas, ir bandė jas įtikinti, kad komunistai dirba iš pasišventimo ir pasiaukojimo didžiausiai žmonijos gerbuoju idėjai. O kai į III komunistų ir profsąjungų — Internacionalo posėdžius atvykusieji prancūzai komunistai pradėjo teirautis, kodėl sovietų valdžia laiko kalėjimuose sindikalistus ir revoliucinius komunistus, tai Leninas atsakydavo, kad tokių nėra. Sovietų kalėjimuose laikomi tikrai banditai ir kriminaliniai nusikalteliai.

Dalis užsieniečių patikėjo šiais Lenino žodžiais, bet atsirado vienas prancūzas, Gaston Lavelle, kuris panoro pasimatyti su vienu ar net keliais "banditais". Pasirodė, kad leidimas pasimatyti buvo gana sunku gauti. Jis prašė paties Lenino, bet pastarasis buvo užimtas. Jis kreipėsi į Trockį, bet ir šis, pasakęs suvažiavusiems kalbą, turėjo išskubėti. Pagaliau jis išaiškino, kad vienintelis, kuris galėtų leidimą duoti, buvo Feliksas Dzeržinskis, iš Vilniaus kilęs komunistas. Bet prancūzas nepajėgė priėiti prie Dzeržinskio. Lavelle rankų nenuleido, bet ieškojo kitų informacijos šaltinių, kad patirtų, koki "banditai" buvo uždaryti Maskvos Lubiankos kalėjime. Jis surado moteriškę, kuri kiekvieną savaitę nunešdavo į kalėjimą maisto. Ji Laveliui parūpino sąrašą "banditų", sėdusių be teismo Dzeržinskio rūsiuose.

Lavelle išaiškino, kad Lubiankos kalėjime buvo kelios kalinių grupės. Ten buvo didoką grupę Rusijos socialdemokratų, jų tarpe buvo ir centro komiteto narys Abramovičius; buvo grupė sindikalistų, kurių tarpe buvo ir Piotr Maksimovas; buvo anarkistų, maksimalistų, socialistų-revoliucionierių ir kitokių įsitikinimų žmonių. Nieko jie neapvogė, nieko neužmušė, tiksliai jie kitaip visuomeninius reikalus suprato, negu policiją kontroliuojančią Dzeržinskis ir partijos vadeles turėjęs Leninas. Reikalas baigėsi tuo, kad Leninas leido suimtiesiems išvažiuoti į užsienius. Prancūzai iškovojo jiems tą teisę.

Stalinus jau buvo daug apdairėsnis. Užsienin opozicijos jis neleido. Apie socialistų revoliucionierių ar socialistų demokratų išledimą jis negalvojo, bet jis neišleido komunistų, nepritarusių žiauriems čekistų metodams.

Pradžioje opoziciją jis laikė kalėjime, o vėliau, kai negalėdavo susikalbėti, tai pradėjo likviduoti. Jis ir patį Trockį likvidavo. Nuo žmonių žudymo komunistai dar ir šien dien neatsisako, bet partijos jie jau nepajėgia suvaldyti.

Pirmiausia Maskvos globos atsikratė Jugoslavijos komunistas Tito Broz, Jugoslavijos partizanų vadas ir dabartinis kraštui komunistų primestas "prezidentas". Karo metu jis mokėjo atsikratyti gausių sovietų policijos agentų Jugoslavijoje ir net komunistų partijoje. Pradžioje Stalinas bandė gintis. Bandė suvesti su Tito sąsąskaitas, bet vėliau įsitikino, kad Tito čekistus pažįsta ir emėsi priemonių nuo čekistų apsiginti.

Pirmiausiai prieš Stalinometodus pasipriešino keli Rusijos komunistai, bet jis juos labai lengvai likvidavo. Jam pasipriešino lenkų partijos centro komitetas. Čekos rūsiuose buvo iškloti visi lenkų komunistų partijos nariai. Panašiai buvo likviduoti ir Vokietijos centro komiteto nariai. Rumunijos, Bulgarijos, Vengrijos ir kitų kraštų komunistai susilaukė to paties likimo.

Ne laimingesni buvo ir lietuviai komunistai. Minske buvo iškloti patys įtakingiausi laikraščių redaktoriai, o Maskvoje buvo nužudytas pats Aleksa Angarietis. Antanas Sniečkus pajėgė išlaviruoti, užsigindamas Angariečio ir atsiskakęs į užtarti pavojaus metu. Sniečkus porą kartų buvo perverstas ir nepriklausomą Lietuvą, policijos buvo suimtas ir iškeistas su Rusijoje suimtais lietuviais. Po Sniečkaus partijos sekretorium rusai paskyrė Petrą Griškevičių, kuris be jokio pasipriešinimo klausė visų Maskvos įsakymų. Dabar Maskva gali vežti iš Lietuvos javus, daržoves, pieną, riebalus. Niekas okupantui nieko nesako, niekas išvežto turto neužrašinėja.

Okupuotuose kraštuose Maskva labai lengvai valdo komunistų partijos centrus ir eilinius, bet reikalingas sunkeja užsieniuose. Ne vieną kartą nepasitenkinimą rodė ilgametis Italijos komunistų vadas Togliatti, o kai partijos priešakin atstovo Enriko Berlinguer, tai jis bando nuo Maskvos visai atsipalaiduoti. Maskvai nepatinka ir prancūzų partijos generalinis sekretorius Marchais, o pačios Maskvos parinktas ispanų komunistų partijos sekretorius J. Carrillo, kol gyvena Rusijoje ir mita Maskvos duona, pataikavo, bet kai išvažiavo į Vakarų Europą, tai savo artimiesiems pareiškė, kad jis niekad daugiau ir Sovietų Sąjungą kojos neįkels. Jis turėjo progos pažinti Rusijos komunistus ir, ką jis matė, jam visai nepatiko. Jis Ispanijon dar grįžo su Maskvos pritarimu, bet pačioje Ispanijoje jis pradėjo ieškoti būdų visiems laikams atsikratyti Maskvos globos.

Ispanijos komunistų partijos pirmasis sekretorius pasižadėjo bendradarbiauti su demokratais Ispanijos elementais, tik jis nuejo toliau, negu Italijos, Prancūzijos ir britų komunistų partijos vadai nuejo. Jis patarė Ispanijai įstoti į Šiaurės Atlanto Sąjungą ir padėti europiečiams organizuoti apsaugą nuo galimos sovietų invazijos. Maskva šitokios ezeizijos negali pakęsti. Kokių priemonių ji imsis Carrillo nusikratyti, tuo tarpu dar nežinia.

Brežnevui kito kelio nebėliko, kaip kviesti Tito į Rusiją ir tartis, kaip suvaldyti Europos komunistus. Europos komunistai nori dalyvauti parlamentinėje kovoje, rinkimuose, o Maskva iki šio mėto bet kokių rinkimų bijojo. Ji bijo prarasti rinkimus pačioje Rusijoje, jei žino, kad Europoje rinkimai taip pat nieko gero jai neduos.

Tito važiuoja patarti Brežnevui, kaip Europos komunistus suvaldyti. Bet visiems aišku, kad pats Tito turi

JADVYGA PAUKSTIENE

Kauno senamiestis (Tapyba)

Iš Kazimiero Mockaus knygos Žemaičių Kankiniai

ŽEMAIČIŲ KANKINIAI

Rainių miškelio tragedija

...visa tauta didžiulėje daugumoje egzaminą išlaikė. Palikta viena be vadų nuožniama likimui, ji parodė labai daug susipratimo, kovingumo ir laisvės meilės. Ji išskyrė iš savo tarpo ir daug dvasios galiūnų, kurie ir tokiomis tragiškiausiomis valandomis kėlė laisvės vėliavas ir kvietė tautiečius ruošti kovai, nebojant kliūčių ir kančių. Ir tai darė visų mūsų tautos sluoksnių žmonės, be amžiaus, išsilavinimo ir profesijos skirtumų. Visi jie buvo bolševikinės žiaurios rankos surinkti į vieną vietą iš savo kasdieninio darbo ir tapo jų sadižo aukomis. Visi juos vadinamie žemaičių kankiniai. Ir tai teisinga. Tiesa, yra tarp jų ir iš kitų Lietuvos vietų kilusių, bet visi prieš suėmimą žemaičiuose gyveno, čia nelaisvės pateko, čia kančias iškenėjo, čia mirė. Visų jų palaikius priglaudė numylėtoji žemaičių žemė. Žemaičiams nuo seno teko parodyti ypatingo atsparumo dėl savo laisvės, pakelti daug kančių, išlieti daug kraujo. Ir šiuo kartu tai pasikartojo.

Be abejo, kartu tai yra visos mūsų tautos didvyriški kovotojai kankiniai, kurių kilnus paveldas, pralietas kraujas ir iškentėtos kančios per amžius kels kovos dvasią ir žadins savosios žemės meilę lietuvių lietuviui, meilę ir pasiaukojimą Lietuvai.

K. Mockus nuo duobės, taigi ir apie kankin

Paskutinės dienos Telsių kalėjime. Ką apie tai byloja kiti

Prasidėjus Vokietijos - SSSR karui, Telsių kalėjime sėdėjusių politinių kalinių širdys, kaip žalmuo saulės, laukė išsivadavimo. Birželio mėn. 23 ir 24 dienomis Telsiuose buvo didelis kariuomenės judėjimas, įvairūs daliniai keliavo priešais ir sausakimšai užpildė gatves. Iš 23 ir 24 d. naktį iš Telsių išbėgo kompartija, NKVD įstauga, milicija. Kalėjime tuo laiku jokių rusų nebuvo, prižiūrėtojai palaikė įprastą tvarką ir kalinių nepaleido, nors buvo iš lietuviškosios visuomenės pusės kreiptasi ir reikalauja kalinius paleisti. Birželio 24 d. rytą atsirado rusų sargybos, gatvė pro kalėjimą buvo sustabdytas judėjimas, o pats kalėjimas buvo apstatytas kulkosvodyčiais. Kalėjime buvo sudaryti politinių kalinių sąrašai ir nutarta juos, t. y. politinius kalinius, likviduoti. Dienos metu buvo išskirtos Rinių miškelyje 4 duobės, naktį iš 24 ir 25 kaliniai buvo iš kambarių vedami į būstinę, apklausinėjami, paskermiami mirti buvo surišamos užpakalyje rankos, užrišamos burnos (pažabojama), o iš čia buvo vedami ir guldomi į sunkvežimius. Visos tos pasibaisėtinos egzekucijos vykdytojai yra pasiūlyti arba žuvę, joks kalinys nėra pabėgęs nei iš sunkvežimio, nei iš duobės, taigi ir apie kankin

namus kalėjime jokių tikrų žinių nėra.

Čia paduodame ištraukas iš bylą — būvusius bolševikų kalėjimo prižiūrėtojų parodymus bei sėdėjusių kameroje kalinių išgyvenimus ir tikime, kad skaitytojas iš šios medžiagos galės susidaryti apytikrą vaizdą tų baisių, kokie yra įvykė kalėjime pirmomis šio karo dienomis.

Ištrauka iš buv. kalėjimo tarnautojo A. Žutauto parodymų:

Atrenkamos politkalinių bylos

Apie 9-10 val. ryto tas pats garnizonas vėl grįžo su keliais karais ir atsėdėjo prie stalo, kur buvo sudėtos politinių kalinių bylos. Bylos buvo sudėtos pirmadienį, tės Vaitkus norėjo sudaryti sąrašą politinių kalinių. Garn. v. kas pareiškė, kad nereikalingi prižiūrėtojai iš rastinės gali išeiti. Rastinėje liko: as, Gutmanas, Selenis, Vaitkus.

(Bus daugiau)

Kennedy reikalauja santykių su Kinija

BOSTONAS. — Senatorius Edward M. Kennedy, kalbėdamas Pasaulio Reikalų Taryboje Bostone praėjusį pirmadienį, reikalavo skubiai atstatyti pilnūs diplomatiniai santykiai su Kinų Liaudies Respublika ir baigti formalius santykius su Tautine Kinija — Taivanu.

Formalus U. S. ir Kinijos santykiai yra būtinai ramybės Pacific. Su Taivanu JAV-bes galinčios palaikyti neoficialūs santykiai ir "Taivanas galės tapti", pasakė Kennedy.

V. KAROSAS

Radvila Juodasis

(Komentariai)

"Pagal naujausią medievioskios mokslo... viduram žiai laikomi laiku, kur užsimezgė ir susidarė vieninga Europa pirmoje eilėje dvasiniu kultūriniu atžvilgiu. Ant krikščioniškos kultūros pagrindo įsikūrė ir visuomeninė, ūkinė ir net iš dalies jos politinė bendrija... Dėl vyrausios bendruomeninės bei vienybės dvasios pats valstybingumas nežlugo ir feodalizmo metu. Iš jo, viduramžių pabaigoje, išaugo moderniosios tautinės valstybės" (L. XXXIII t., 525-27 p.).

Visai priešingai galvojama vakarietiškoje mokslinėje literatūroje, kurios prisilaikė Bušackis. Renesansas, humanizmas, o tuo labiau reformacija neišplaukė iš katalikybės, bet išaugo kovoje prieš nusistovėjusias viduramžių samprotas. Renesansas, atgaivindamas antikines Romos ir Graikijos meną, nesuejo į aiškų konfliktą su Katalikų Bažnyčia, nes pastoroji buvo paveldėjusi ir pritaikiusi savo reikalams visą Romos kultūrinį palikimą, pradedant lotynų kalba ir baigiant romėniška architektūra. Katalikų Bažnyčia, tapusi renesanso globėja, didžiųjų menininkų kūriniais atnaujino romėnišką veidą, bet prarado krikščionišką sielą.

Su renesansu atėjęs humanizmas ėmė domėtis senosios filosofijos, mokslo ir teisių palikimu, kurių šviesoje m. kritiškai peržvelgti viduramžių kultūrą, jos santvarką, valstybingumo samprotas ir t. t. Tai buvo pradžia br. ančio konflikto tarp viduramžių ir gimstančios naujųjų amžių epochos.

Renesansas ir humanizmas laikomi pasaulietiniais sąjūdžiais. Jie paruošė dirvą dvasinei revoliucijai, kuri apėmė ne vien mokslo ar meno sritis, bet visą gyvenimą. Paruošimas atėjo dvejopu keliu. Humanistai, vietoj sudarkytos viduramžių lotynų kalbos kurioje šv. Raštas, kaip ir antikiniai poetai ar filosofai, buvo pradėję savo pirmąją prasmę, — atkūrė klasikinę lotynų ir graikų kalbas. Išverstas Erasmus Rotendamičio Naujas Testamentas iš graikų originalo į klasikinę lotynų kalbą, suteikė liutierui galimybę visai kitąje šviesoje suprasti Kristaus apreištas tiesas.

Iš kitos pusės, tas pats Liutieris, kaip pamaldus vienuolis, nuykęs 1510 m. į Romą pamatė pasibaisėtiną supagonejimo vaizdą. Liutieris pradžioje savo įtūžimą nukreipė ne prieš Romos Bažnyčią, bet prieš joje įsiviešpatavusią pagonizmo dvasią, atgaivintą renesanso ir humanizmo. Liutierui paskelbus 1517 m. tezes, pasmerkusias prekybą nuodėmėmis, jis visai negalvojo apie atskiros Bažnyčios įkūrimą. Pribrendę Vokietijoje politiniai, socialiniai ir ekonominiai veiksniai pastumdavo Liutierį į konfrontaciją su popiežium, po kurio sekė neišvengiamas skilimas.

Liuterio pradėtoji reformacija, kuri siekė reformuoti Bažnyčią, nebūtų atsilaukusi prieš jungtinį popiežiaus ir imperatoriaus frontą, jei nebūtų iškils Kalvino genijus. Jis atmetė Melanchtono svajones surasti kompromisą su Katalikų Bažnyčia ir sukūrė naujus teologinius, idėjinis ir organizacinius ginklus, kuriais reformacija turėjo sau iškovoti vietą Europoje ir visame pasaulyje. Kalvinas, pasukęs reformaciją revoliucijos keliu, užtikrino naujųjų amžių pergalę prieš viduramžius.

Bušackis sekantiesi nusako šį dvasinį lūžį: "Kalvinizmas pademonstravo pasauliui asmeninės atskirų individų aristokratijos galybę, aristokratijos, kuri plaukė ne iš pretenzijų ir luominės privilegijos ir prerogatyvas, bet iš orumo, kuri duoda laisvą valią užsi krautis prievolės ir išpareigojimai, žinant, kad tik raiji elitą sudaro ne pasyviu paveldėjimu sukauptas statiškas stovis, bet čia ir dabar nepaliaujamu aktyvumu dinamiškai įsigyjamą, vis naujai atidengiamą vertybės" (98 psl.).

Trumpai tariant, kalvinizmas siekė žmogaus dvasią išlaisvinti iš kolektyvo varžyt, tapli asmenybe ir veržtis į naujų vertybių atradimą ir jų įsavinimą.

Toliau Bušackis nurodo: "Lygiagretu su tokiu vidiniu aristokratizmu reformatyv Bažnyčioje, dėl jos sinodinės konstitucijos, raudonu siūluėjo ir demokratine jos santvarka, nes juk sinodas, kuriame dalyvauja, net jame pirmaadami pašauktieji, yra tikras demokratinis Bažnyčios parlamentas" (psl. 100).

Kalvinistinė demokratijos samprata griežtai skiriasi nuo t. v. liaudinės demokratijos samprotos, kuri paplito katalikiškame ir bendrai likusiame pasaulyje. Ši samprata yra vyraujanti lietuvių tautoje, todėl jai aptarti Bušackis pašvenčia daugiausiai vietos. Liaudinė demokratija yra pasinešusi: "rūpinis materialinė visuomenės ir ypač plačiųjų masių gerovė bei laimė ir neišvengiamų idealistinių politikų paneigimas išpiktai altruistiniams visuotinės gerovės siekimais" (psl. 136).

Liaudinė demokratija pasiekusi valdžios greitį si tikindavo, kad nenžienka afimų turtų iš viešpatavusių luomų ar klasių masių gerbuviui pakelti, tad lenka svertis drastiškiausių priemonių savo valdžiai

išlaikyti. Šią mintį Bušackis vysto alegoriniu palyginimu: "Čia buvo ne tiksliai tartum priešpasytatos dvi galimybės: ar ludnas vienišumas, debesyse ir avies laimė bandė... Kalvinizmas Lietuvoje buvo drąsi jo didžiausiojo remėjo Radvilos Juodojo svajonė ir vizija. Jis, atsisakydamas nusileisti iki pilko vidurkio žmonių lygio, siūlė visiškai pasiryžę pralaužti savos tautiečių horizontus, stengdamasis juos išvesti į religinės spiritualinės patirties aukštybes" (psl. 136-138).

Bušackis, atidengęs Lietuvos reformacijos savitumą, baigia sekantiesi išvada: "Dėl to galima būtų teigti, kad Lietuvos kalvinizmui Radvila uždego savo asmenybės antspaudą, padarydamas jį savo forma demokratiška, bet turiniu aristokratiška" (psl. 141).

Šiuo savo savitumu Lietuvos reformacija dvasiiniai ir idejiniai yra artimiausia anglosaksų demokratijai. Ši savolikiška paradoksa tegalima išaiškinti nusitacius, kad lietuvių tautos humanizmas jau buvo susiklostęs senovės lietuvių religijos poveikyje.

Dvasiniai priešingumai

Skylanti Vakarų Europa į katalikybės ir protestantizmo dalis sudarė skirtingas žinogau, kurių būties kryptis ir priešingas santvarkas. Katalikybės šalyse pražydė įvairios menas, kaip dominuojanti gyvenimė reiškinys, ir įsiviešpatavo absoliutizmas. Protestantiškose tautos suklestėjo mokslai, technologija, įvyko industrialinė revoliucija, kuri labiausiai palankiai pralenkė visus ikišiolinius žmonijos laimėjimus ir įsitvirtino demokratines santvarkas.

(Bus daugiau)

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crowford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepa, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
850 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1738 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą seštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

Kaz. G1 8-0872
DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2470
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepa, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441; 561-4605
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas atsakomas 12 val.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Išrina akis, pitaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždarėta byr.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antrą, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtą, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Namų telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendrą praktiką, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VALA: pirmą, antrą, trečią,
ir penktą 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadienį
2-4 val. popietį ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms.
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadienį 9-1
2650 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Gėlės visoms progoms
BEVERLY HILLS GELYNČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Taip pat naujoji Barbaros ir
Gena Drishly krautuvių
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy, Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KALNA
A. SERENAY
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių būstų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIOJŲ IR VALANDOS
Viešos programos II WOPA,
1490 kHz. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo
pirmadienio iki penktadienio 12:30
— 1:00 val. popiet. — Seštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ANTANAS PETRIKONIS

Kelias (Tapyba)

LIETUVOS RYSYS SU AMERIKA

Ištrauka iš Viktoro Karoso naujos knygos
Baigiamojo Žodžio

Svarstant klausimą, koks yra
lietuvų tautos įnašas į Ameri-
kos demokratijos statybą, ypa-
sas demesys buvo sukoncentruo-
tas į jos istorinį dalyvavimą
tautų ir žmonių laisvės grumtynėse
prieš paverėjus ir despotizmą.
Šis istorinis momentas
yra pats svarbiausias, palygi-
nus su atsinešta lietuvių ateivių
senovine kalba, savita liau-
dies kultūra, papročiai bei fizi-
nio ir protinio darbo įnašu, stan-
tant Amerikos valstybės gyve-
nimą.

Šioje istorinėje apybraižoje
rūpėjo įrodyti, kad Amerikos lie-
tuviai nėra vien etninė grupė,
bet vakarietiška tauta, kuri, ne
žiūrint savo tragiškų aukų ir
pralaimėjimų, nuo pat savo istori-
jos pradžios stoji į kovą
prieš paverėjus ir despotizmą,
kas ją dvasiškai ir idejiniškai su-
riso su Amerika. Tai liudija A-
merikos lietuvių, su mažomis iš-
imtimis, gli meile šiam laisvės
kraštui ir pilnas jų įsijungimas
į Amerikos gyvenimą.

Iš kitos pusės, lietuvių tauta
šiuo laiku patekusi į žiauriausią
vergiją, nežiūrint į kai kurių
lietuviškų antidemokratiščių ir
konservatyvių sluoksnių meta-
mų pakaltinimų Amerikai už
tariamą Lietuvos išdavimą Tehe-
ranė, Yaltos ir Potsdamo konfe-
rencijose, savo laisvės viltis yra
sudejęsi į demokratijos idealų

laimėjimą prieš totalizmą. Tais
dvasiniais ir idejiniais ryšiais
yra sujungta lietuvių tautos lai-
sės kova su Amerika, nes atsi-
dūrusi pirmose kovos linijose
prieš totalitarizmą tuo pačiu ji
gina ir Amerikos laisvę.

Amerika mato ir įvertina lie-
tuvų įsivijimą lietuvių tautos
vedamą sunkią laisvės kovą. Ar
Amerikos prezidentas, kongres-
sas ir daugelis žymių politikų
bei veikėjų būtų pasvėntę tiek
dėmesio mažai lietuvių tautai,
toli nublokštai ir esančiai už
dubigubos geležinės uždangos,
tuo sudarant daug nesklandu-
mų su Sovietų Sąjunga, jei nebū-
tų pamilę lietuvių tautos? Ame-
rikos akys lietuvių tautą yra
verta pagarbos ir meilės ne dėl
savo senovinės kalbos, spalvin-
gos liaudies kultūros, savitų pa-
pročių, darbštumo ir dorovin-
gumo, bet dėl jos vėstos ir ve-
damos kovos už žmogaus ir tau-
tos laisvę bei sudėtų milžiniškų
aukų. Amerika vertina lietuvių
tautos ištvėrimą ir jos kantrybę,
nes laisvės kovos kaip vyko šimt
mečiais praeityje, taip vyksta
dešimtmečiais dabartyje.

Po Lietuvos reformacijos su-
žlugdymo, apšvietos idėjų pa-
veikti, tolimosios lietuvių tautos
laisvės kovą perėmė masonai
arba jiems artimi sąjūdžiai. Iš
jų iškilo Tadas Kosciuszka, Jokū-
bas Jasinskis ir kiti, kurie vado-

vavo paskutiniam tragiškam
mėginimui gelbėti savo krašto
laisvę, kovojant prieš savus ir
svetimus despotus. Tadas Kos-
ciuszka su daugeliu savo vien-
minčių dalyvavo Amerikos re-
voliucijos kovose, nes jie buvo
vedami tu pačių idealų. Vėles-
nių kartų demokratiščių idealų
kovotojai, pralaimėję savuose
kraštuose kovas, surasdavo sau
prieglaudą ir antrąją tėvynę A-
merikoje, iš kurios tebetęsavo
kovas už savų tautų išlaisvini-
mą iš vergijos.

Kalbant apie lietuvių tautos
laisvės kovas, nereikia pamirš-
ti, kad konservatyvios jėgos, ne
išskiriant pačių reakcingųjų,
per visą Lietuvos istoriją domi-
navo, perblokšdamos iškilusias
laisvės ir pažangos jėgas. Toki
liūdina reiškinį turėjome ne
vien DLK praeityje, bet ir atkū-
rus Lietuvos nepriklausomybę.

Tiek lietuvių, tiek lenkų kon-
servatyvūs ir antidemokratiškieji
sąjūdžiai, kurių istorinių šak-
nų reikia ieškoti konfederali-
cijoje, Liublino unijoje, Ba-
ro ir Targovicos konferencijose,
šiandien, minint 200 metų
Amerikos Nepriklausomybės su-
kaktį, jau savinasi tuos pirmuosius
lenkų ir lietuvių ateivius,
kurie bėgo nuo jų žiauraus perse-
kiojimo. Tas pats pasakytina
apie Tada Kosciuską ir apie vi-
sus vėlesnių kartų demokrati-

nus lietuvių tautos kovotojus,
radusius prieglobstį šioje ša-
lyje.

Nuo pat Amerikos koloninių
dėnų lietuvių tautos laisvės ko-
votojai žiūrėjo į šį kraštą, kaip
į savo siekių viltį, ir toje dvasio-
je ir istorinėje paskirtyje for-
mavosi Amerikos įsivijimas. Jos
vaidmuo Lietuvos atgimime ir
nepriklausomybės atstatyme bu-
vo milžiniškas ir lieka pagrindi-
nių veiksmų tolimosios lietu-
vių tautos laisvės kovoje.

Po visų skaudžių nelaimių ir
pralaimėjimų lietuvių tauta ne-
prarado savo vilties laimėti ko-
vą, nes tiki į Amerikos ir Vaka-
rų demokratijos idealų pergale
prieš totalitarizmą. Ta kryptimi
vyksta pačioje lietuvių tautoje
gilūs idejinis ir dvasinis persi-
laužimas, kuris yra paremtas
skaudžiomis praities pamoko-
mis. Lietuvių tautos laisvės kova
visame savo tragiškume turi
savo gilią moralinę prasmę,
nes kaip praeityje, taip dabarty-
je yra surišta su Amerikos is-
torine paskirtimi.

NEPATINKA CIA IR FBI

MASKVA. Pravda sekmadie-
nio laidoje tvirtina savo skaity-
tojams, kad prezidento Carterio
žygio perorganizuoti CIA ir
FBI tikslas esąs "ne nutraukti
į apsiauto ir kardo riterių pa-
tamsių veiklą, bet giliau paslėp-
ti jų nešvarias operacijas".

Šio mėnesio pradžioje CIA
direktorius Stansfield Turner
pasakė, kad jis planuoja tos ži-
nybos alų lapą sumažinti as-
tuoniais šimtais visame pasa-
ulyje, o Pravdos komentatorius
komentuoją esą "Amerikos žmo-
nės turi pilną teisę tikėtis, kad
Washingtono administracija,
kuri visus užtikrina esanti pa-
sivėnusi žmonių teisėms padū-
dinti, pagaliau imtųsi efektin-
gų priemonių prieš nelegalią
špiūnazo veiklą".

LIETUVOS AIDAI
Penkt. 9:30 - 10:00 v. v. — 1490 AM
Šešt. 8:00 - 10:00 v. v. — 106.3 FM
Sekmad. 9:30 - 10:00 v. v. — 1230 AM
Veda K. BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Telef. — 778-5374

Cows' Bodies Now Heat... Water On Dairy Farms

A long-neglected energy source is now being tapped on dairy
farms around the country.
It is clean energy; and best of all, it is free!
The energy comes directly from the cows themselves in the
form of body heat.
Milk, when it comes from
the cow, is about 98.6° F. It
must be cooled quickly to
about 38° F. to prevent spoila-
ge. What happens to the
heat that is extracted from
the milk?
In the past it has been
blown into the air from the
bulk milk cooler's air-cooled
condenser. Now, however, it
can be used to heat water.
Equipment to do just that
is being manufactured by
Dairy Equipment Company,
division of DEC Interna-
tional, Inc., Madison, Wiscon-
sin. It is called the Dairi-Kool
Therma-Stor energy recovery
system.
In this system, the bulk
milk cooler's condenser is
cooled with water, rather
than air. The water is thus
warmed, and is stored in
tanks in the milk house. The
water can be used for clean-
ing the milking machine sys-
tem, the milking parlor and
the milk house itself.
For every gallon of milk
cooled, a gallon of 110° wa-
ter is produced. The Thermo-
Stor can also produce water
of 140° to 190° for washing
the milking machines and
colder.
The payoff comes when the
dairyman receives his elec-
tric bill. The new energy re-
covery system can pay for it-
self within two years, just
from the reduction in use of
electricity.
The Thermo-Stor can also
be used in butcher shops,
supermarkets, air-conditioned
restaurants and other places
that use both refrigeration
and hot water.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Aš pritraukiau juos žmoniškais virvėmis, meilės ryšiais." — Oze, 11:4
Meilė yra pagrindinis Biblijos tonas. Joje taip pat randasi perspėjimai ir
pazadai, pareiškimai ir apreiškimai teisingumo ir gailėstingumo. Jeigu Die-
vo charakteryje nebūtų gailėstingumo ir meilės jo teisingumo suminkštini-
mui, tai būtų nelaimingi beveik visi jo pavaldiniai. Dievo išmintis, teisingu-
mas, meilė ir galybė visada veikia tvarkingai ir sutartinai. Todėl visi, ku-
rie pažįsta Dievą, noromis myli ir gerbia jį. Didysis mūsų Mokytojas yra
pasakęs: "Niekas negali ateiti pas mane, jeigu jo nepatrauks Tėvas, kuris
mane atsiuntė". Ir vėl: "Kai būsiu pakeltas nuo žemės, visus patrauksiu prie
savęs." (Jono 6:44; 12:32) Visų natraukimas prie Jėzaus įvyks jam karaliau-
jant Tūkstantmečiame amžiuje.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? Į tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurią gausite ne-
mokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
8307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET R#public 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

SESES IR BROLIAI LIETUVIAI!

JAV Lietuvių Bendruomenės (R) Tarybos prezidiumas ir Centro Valdyba, remiantis bendruomeniška tradicija, skelbia rug-
sėjo mėnesį Lietuvių Bendruomenės mėnesiu. Tę šis mėnuo su-
vienija visus lietuvius po neskaldoma Lietuvių Bendruomenės vė-
liava. Tę sukaudintieji tautiečiai, bendrų darbų ir minčių skatina-
mi, pamiršta asmeniskumus, paduoda vienas kitam bičiuliškas
rankas ir solidariskai, pety petin, eina lietuviškos išlikimo ir eku-
puotos Valstybės atstatymo keliu!

Mes kviečiame visus LB padalinius (apygardas, apylinkės,
seniūnijas) imtis priemonių nesusipratimams lyginti, kviečiame
įjungti LB (R) pagrindinius tikslus ir idėjas, kviečiame tal-
kon LB vadovaujamoms organams, kad būtų lengviau ir grei-
čiau pasiektas pagrindinis tikslas: vieninga kova prieš paverge-
ją, užmirštą visokius, okupanto primetus, bendradarbiavimus
ir nuolatą jam. Tada reorganizacija greičiau savo lietuvišką už-
davinį atliks.

Kviečiame lietuvių organizacijos, sambūrius, klubus ir kt.,
o taip pat visą lietuvišką visuomenę, visur iškilmingai pami-
nėti Tautos Sventę — Rugšėjo Aštuntąją. Kiekvienas LB apy-
linkės ribose, ypač, kurios yra atsikresnės nuo centrų, būtų, priva-
lu tokius minėjimus organizuoti.

Rugšėjo pradžia — lietuviškųjų mokyklų naujų mokslo me-
tų darbo pradžia. Nuosirdžiai prašome visus lietuvius, kad jie
prisidėtų prie liuanstinio švietimo stiprinimo: vieni, leisdami
savąjį atžalą mokyklai, kiti — įtaigodami savo bičiulius ir
kaimynus, kad tėvai lietuviškojo švietimo neužmirštų. Mokykla
tvirtai papildo tėvų pradinį auklėjimo darbą lietuviška dvasia.
Taip pat, mokytojai ir tėvai raginami pasirūpinti, kad netinkami
vadovėliai iš mokyklų būtų išimti.

LB CV darbams remti trūksta pinigų. Taigi, maloniai prašo-
me praversti savo kišenes ir širdis, prašome vienu kitu žaliuku
prisidėti, kad darbus galėtume stipriau stumtelėti priekin. Au-
kas prašome siųsti: JAV LB (R) Centro Valdybai, 2951 W. 63
— rd St., Chicago, Ill., 60629. Kiekviena auka bus pakvituoja-
ma.

Kova baigsis, kada Lietuva bus laisva. Visi į darbą ir kovą
už laisvę ir tautos išlikimą!
JAV LB tarybos prezidiumas ir Centro valdyba.

SUNNY HILLS, Florida, skrendame sekančiais savaitgaliais:

Rug. 16-17-18 dienomis,
rug. 26-27-28
spal. 8-9-10

Dėl informacijų kreiptis į:

V. Belecka,
New York 212-382-6440.
J. Zubavičius,
New Jersey 201-381-3198.
D. Dulaitis,
Detroit 313-549-6878.
J. Mikonis,
Cleveland 216-531-2190.
M. Kiela,
Chicago 312-434-9655.

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvių Ištaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelio-
nių (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas. Parduoda-
me kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus;
Sudarome išskirtinius giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame infor-
macijas visais kelionių reikalais.

• 10 dienų ekskursija į šv. Žemę ir Graikiją lapkričio 11-21 d. Kaina
\$1,174. Vadovaus Algirdas Brazis.

• Registruojami ekskursantai PLB organizuojamai kelionei į Angliją,
Lietuvių studijų savaitės programa liepos pabaigoje. Kelionė iš Chicago ir at-
gal kainuoja \$355. Informacijos taip pat teikiama agentūros skyrių, esan-
čių šv. Antano Tautpymo Bendruomenės, Chicago, Ill. Tel. 652-5707.

JUBILEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJINIOMS šiemet suėjo 63 metai. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo
Amerikos lietuvių dienraščio steigėjos bei lietuviškos spaudos pirma-
us ir atliekant būtinas pareigas amžinai lietuviškos išlikimo skel-
bamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJINIŲ tvirtai stovi ir kovoja su Lietuvos ir pavergtą Lietuvą laisvę,
naujos ir neadėdamos ir sandėris su okupantais ar jų išlo-
tiniais.

NAUJINIŲ palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institu-
cijas ir remia visų lietuvių bendruomenės darbus bei tikslus.

NAUJINIŲ atstovauja tyliąją lietuvių daugumą kaip pasimetimo, reto-
rikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos
ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugijos gūri Nauje-
nas yra mada. Lai ta mada tampa jau prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija JUBILEJINIŲ metu proga
skelbama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos
spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsirenuojant Naujienas tikslu sudaryti
grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos
taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lie-
tuviškų reikalingo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00,
trims mėn. — \$8.50, vieneriai mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams
— \$26.00, pusel metų — \$14.00, vieneriai mėn. — \$2.50. Užsienio-
se — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

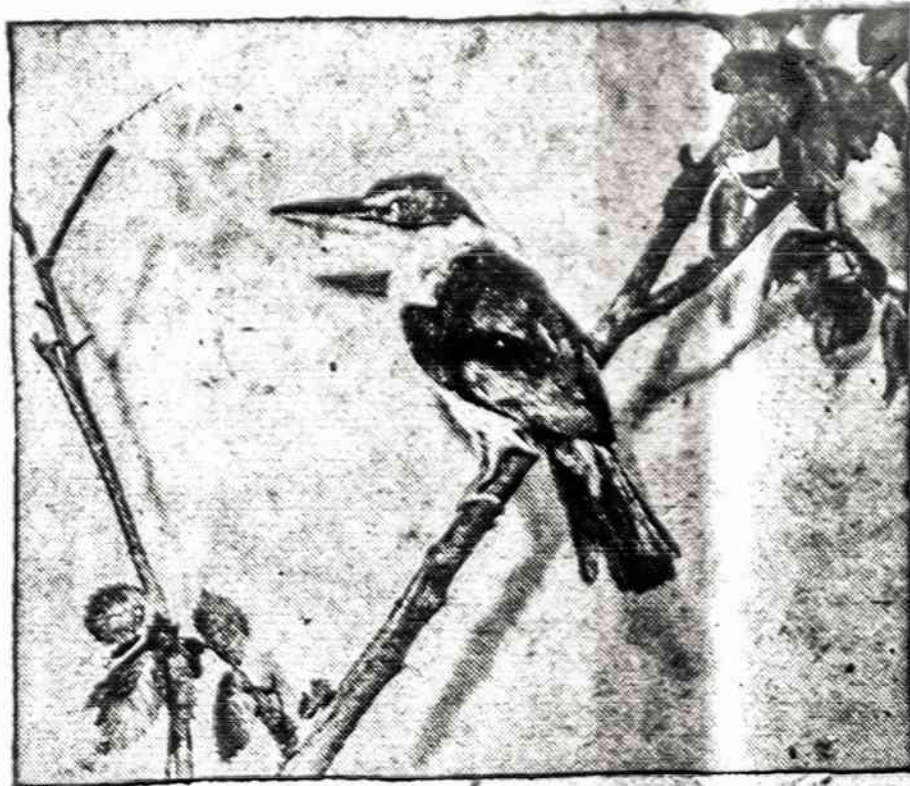
NAUJINIŲ,
1739 South Halsted St.
Chicago, Ill. 60609

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, JUBILEJINIŲ
vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas dvi savaites susipaži-
nimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

TRUMPAI

— Dr. Antanas G. Razma
baigė Illinois universiteto Me-
dicinos mokyklą daktaro laips-
niu. Praktikuojasi Michigan
universiteto klinikoje, Ann Ar-
bor, Mich. Jis yra taip pat baigęs
chemijos mokslus North-
western universitete.

— K. Burbulis iš Bridgepor-
to išsikėlė į šiaurinę miesto apy-
linkę. Dėkui už atsiųstą dolerį
keičiant adresą.

— St. Butkaus šaulių kuopa
Detroit'e paskyrė Naujienų pa-
ramai \$15 ir juos atsiuntė per
mūsų atstovą ir korespondentą
Antaną Sukauską. Dėkui val-
dybai ir tos kuopos nariams.

— Vladas Jomantas iš Detroi-
to be raginimo pratęsė savo pre-
numeratą ir ta proga atsiuntė \$4
Naujienų paramai. Tos apylin-

kės tautietis užsisakė Naujienas
6 mėn., bet pavardės prašė ne-
minėti. Dėkui už paramą ir už
dėmesį Naujienoms bei jų pla-
tinimo vaju. Visi skaitytojai
prašomi remti Naujienas ir jas
platinti. Visi lietuvių kviečiami
su jomis susipažinti ir užsakyti.
Platinimo vajaus proga Nau-
jienos yra siunčiamos susipažini-
mui 2 savaites nemokamai.

— Kazimieras Bielevičius iš
Marquette Parko apylinkės vi-
suomet iš anksto be raginimo
pratęsė savo prenumeratą, tuo
sutaupydamas administracijai
laiką ir sumažindamas susiraši-
nėjimo išlaidas. Dėkui už vizi-
tą, malonius ir naudingus po-
kalbius, taip pat už įteiktą pen-
kinę Naujienų paramai.

— Brockton'o liuanstinė mo-
kykla sėkmingai veikia lietuvių
parapijos patalpose. Mokyklos
vedėja yra E. Ribokienė, 30 Up-
ton St., o Tėvų komiteto pirm.
dr. P. Bizinkauskas, 424 No.
Cary St., Brockton, Mass. 02402.

Naujienoms reikalingas

LINOTIPININKAS

Jauną vyrą ar moterį apmokysime šio ama-
to. Darbo valandomis informacijų prašome
kreiptis šiuo telefonu:

HA 1-6100.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 59th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3328
V. VALANTINAS

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lie-
tuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Cia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapackinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie
džiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovy-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapackinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai, šelvio Dalia
yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje beis-
kuriančio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili-
ustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTGŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

M. Žolienko, SATYRINIS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo
80 satyrinių novelių, 199 pusl., kaina \$2.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Au-
toriaus pastabuma neapgauna Intuistito ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBES SANTVARKOS
BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą.
Kaina \$2.

Vincas Zemaitytis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTAI.
84 pusl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaminami

NAUJINIŲ, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60609

atliekant darbe valandomis arba užsakant paštą ir pridodant
banko į piniginę kortelę.

— Tauragės medžiotojų klu-
bas kviečia visus į rudeninę ge-
gužinę rugp. 28 dieną, tuojau
po pietų, Bruzgulių ažuolyne,
esantiame 8274 S. Kean Ave-
nue, prieš Lietuvių Tautines ka-
pines: Bus įvairių valgių ir gė-
rimų. Sokiams gros Ramonio
orkestras. (Pr.) Valdyba

• Vytautas F. Belajus suda-
rė rinkinį straipsnių iš lietuvių
gyvenimo bei buities ir papro-
čių 2-je Nepriklausomybės de-
kadoje. Dalis tų straipsnių bu-
vo lietuvių spaudoje apie 1930
m., dalis liečia Lietuvos žydus.
Iliustruota knyga anglų kalboj,
pavadinta "Ona", bus išleista
folkloro žurnalo Viltis 36-se me-
tinės rugšėjo 22 d. Iki tol užsi-
sakiusiems knyga kainuoja 2.50
dol., vėliau kainuos \$4. Užsaky-
mus prašoma siųsti dabar: V.F.
Belajus, P. O. Box 1226, Den-
ver, CO. 80201. (Pr.)

— LB (R) Vid. Vakarų Apy-
gardos Valdyba š. m. rugpičio
21 d., sekmadienį, rengia links-
nių gegužinę p. O. Bruzgulių
sode, 8274 S. Kean Ave.,
prie Lietuvių Tautinių kapinių.
Veiks baras ir virtuvė, gros A.
Ramonio orkestras. Pradžią
12 val. dienos. Kviečiame vi-
sus! (Pr.)

— Naujienose galima gauti
Viktoro Karoso knygą "Lietu-
vos ryšys su Amerika." 176 psl.,
\$3.00. Persiuntimui paštą rei-
kia pridėti dar 50 centų.

★ Pasakyti tiesiai šiais laikais
yra pats svarbiausias reikalas ir
būtiniausias uždavinys. Dėl ties-
os ir teisybės Naujienos nie-
kuomet nebijojo ir nebijo kom-
frontacijos, nors dabar daug
kas nori įvesti madą, kad ben-
dradarbiavimas su sovietais yra
patriotinis aktas, paliekant su
jais konfrontaciją pavergtie-
siems.

Naujienos buvo ir yra už de-
mokratiją ir toleranciją. Deja,
jos negali toleruoti Lietuvos
okupacijos tolerantų ir palikti
įvairių tipų bendradarbiavimą
visiškoje laisvėje.

Todėl šio pasimetimo ir ili-
uzijų laikotarpiu Naujienos yra
būtinios kiekvienam lietuviui.
Reikia prisidėti prie sąjūdžio
padvigubinti Naujienų skaity-
tojus.

AR JAU PASIDARĖTE

SAVO TESTAMENTĄ?

Tuo reikalu Jums gali daug
padėti teisininko Prano Šulio pa-
ruošta, teisėjo Alphonse Wells
peržiūrėta, "Sūduvos" išleista
knyga —

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Su legaliskomis formomis
Knyga su formomis gauna-
ma "Naujienų" administracijos.
Knygos kaina \$3. Su legališko-
mis formomis — \$3.50.

Užsakytus su Money orde-
riu siųsti: "Naujienos", 1739 S.
Halsted St., Chicago Ill. 60608.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGI INDUSTRIJŲ SIUVIMO MASINŲ OPERATORIAI

1-je ir 2-je pamaidoje. Turi būti
patyrę. Geras pradinių atlyginimas.
Po pirmo mėnesio įstoti į uni-
AMERICAN GUARD — IT MFG.
1240 No. Homan
Tel. 235-6436

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

1½ AUKŠTO MŪRINIS, 3 miega-
mieji, du vonios kambariai, gražiai
išlaikytas Marquette Parke.

PUIKI PROGA — geležies išdirbi-
nių krautuvė (Hardware) su namu.
Reikia skubiai parduoti. Labai pelnin-
gas biznis.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

BUDRAITIS REALTY

Ivairi apdrauda — INSURANCE
BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam
nuomininkus

4243 W. 63rd St., Chicago
Tel. 767-0600.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

FLORIDA'S MACKLE BROS. INC.

A famous name in Southern Building
Regional Office Cameo Tower Build-
ing

7234 West North Avenue
Elmwood Park, Illinois 60633

Area Code 312 771-8200

ANNA DOCHES

Lithuanian Representative

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

ELECTRICIAN

MAINTENANCE

For plant in heavy metals

industry.

Steady employment with all

company benefits.

MUST BE EXPERIENCED

MUST READ, WRITE AND SPEAK

ENGLISH.

R. LAVIN & SONS, INC.

3426 S. Kedzie Ave., Chicago.

(Equal Opportunity Employer)

Mechanics

SET-UP

MECHANICS

Punch press & fabrication line me-
chanics.
Excellent benefits include: paid in-
surance & pension plan, 10 paid holi-
days and other liberal benefits.

Apply in Person

9 A.M. to 3 P.M.

DURA — CONTAINERS

7300 S. Narragasset

Bedford Park, Ill.

An Equal Opportunity Employer

MACHINISTS

JOURNEYMEN

Clean, modern plant needs versatile
machinists.
Excellent benefits include: paid in-
surance & pension plan, 10 paid holi-
days and other liberal benefits.

Apply in Person

9 A.M. to 3 P.M.

DURA — CONTAINERS

7300 S. Narragasset

Bedford Park, Ill.

An Equal Opportunity Employer

WELDERS—ARC

Experienced in steel stainless and
aluminum. Must read blueprint,
speak and understand English.

Steady work, many benefits.

Apply in person at

650 So. 28th Ave.

BELLWOOD, ILLINOIS

MECHANIC

SET-UP MAN

Experience desired, 9 paid
Holidays, vacation, sick benefit
insurance. 5:30 A.M. to 3:00
P.M.

LADY LORA COMPANY

8340 S. Birkhoff

Chicago, Ill.

(600 West)

487-9191

JAU LAIKAS PIRKTI

BIZNISO PREKYBAI, restoranui ar
ofisui didelis patogus mūras ant pla-
taus sklypo Marquette Parke. \$42,900

17 METŲ 6 kambarių liuksus mūro
namas ir 2 auto mūro garažas. Ra-
diant šiluma. Daug ekstra priedų,
greit galima užimti. Arti bažnyčios
ir parko. \$32,800.

MODERNUS 2 butų mūro namas.
Dideli kambariai, svarus iš lauko ir
vidaus, Marquette Parko centre.
\$35,000.

GRAZUS SKLYPAS ir garažas Mar-
quette Parke.

7 KAMBARIŲ gražus mūro, labai
svarus bungalow ir 2 auto mūro ga-
ražas. Naujas šildymas, elektra. Arti
Paramos. \$24,400.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st Street

Tel. 737-7200 arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

E